

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 186/06-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2006 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., bytom B., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 165/2003 a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 527/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. mája 2006 doručená sťažnosť MUDr. D. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 165/2003 a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 527/2005.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 16. decembra 2003 podal okresnému súdu žalobu, ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 13 Ro 186/2003 a v ktorej žiadal o vydanie platobného rozkazu. Podľa sťažovateľa „bez vydania platobného rozkazu došlo k zmene čísla na sp. zn.: 13 C/165/2003“. Ďalší priebeh napadnutého konania opísal takto:

„I. B. Po zbytočných prietáhoch v konaní sudkyňa JUDr. S. vydala platobný rozkaz zo dňa 24. 01. 2005. (...)

I. C. Sťažovateľ požiadal OS Žilina o vydanie predbežného opatrenia dňa 20. 12. 2004. Ku dnešnému dňu vo veci sudkyňa S. nepohla prstom, neskrížila vo veci dve slamky, napriek tomu, že jej Občiansky súdny poriadok prikazuje takúto vec vybaviť do 30 dní!!!! (...)

I. D. Čas plynul, kompetentný nereagovali, predseda OS ZA JUDr. H. odmietal konať podľa zákona č. 757/2004, neodstraňoval prietahy v konaní. Podobne nekonal ani predseda Krajského sudu ZA JUDr. U. (...)

I. F. Sudkyňa S. po zbytočných prietáhoch a nečinnosti, nečinnosť vystupňovala na prerušenie konania, v ktorom nekonala.

I. G. Podaná sťažnosť na prietahy v konaní dňa 09. 11. 2005. (...)

I. H. Krajský súd v Žiline uznesením pod sp. zn.: 8 Co/527/2005-108 zo dňa 31. 01. 2006, potvrdil prerušenie konania 13 C 165/03-80.“

Ďalej sťažovateľ k veci uviedol, že „Sudkyňa KS ZA bola informovaná sťažovateľom, že ÚS SR v podobných veciach (sp. zn. IV. ÚS 174/05, III. ÚS 187/05; pozn. ústavného súdu) rozhodol a dal povinnosť konať bez ďalších prietáhov. Zatiaľ sa k žiadosti o vydanie opravného uznesenia nevyjadrila“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd v predmetnej veci rozhodol týmto nálezom:

„II. A. (...) Okresný súd v Žiline v konaní 13 C 165/2003 porušuje základné práva MUDr. D. B., podľa čl. 48 ods. 2 a podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.

II. B. Krajský súd v Žiline porušil právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 medzinárodného dohovoru v znení protokolu č. 11 a rozhodol chybné.

II. C. Okresný súd v Žiline a Krajský súd v Žiline sú povinní zaplatiť MUDr. D. B. finančnú satisfakciu za už opakujúce sa delikty, každý 5,000.000.- Sk. Obaja sú povinní zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

II. D. V prípade pokračujúcich prietahov vo veci 13 C 165/2003, ak nezačne bezodkladne Okresný súd konať, súd je povinný zaplatiť aj úroky z omeškania zo sumy 5.000.000.- Sk vo výške 17,6 % od dňa podania žaloby 16. 12. 2003 do zaplatenia.“

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom v predmetnej veci, poukazujúc na svoju zlú finančnú a sociálnu situáciu.

Zo spisových materiálov sp. zn. Rvp 683/05 a sp. zn. III. ÚS 167/05 ústavný súd zistil, že sťažovateľ v dvoch sťažnostiach doručených ústavnému súdu 26. apríla 2005 namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 13 C 101/2003, sp. zn. 13 C 165/2003, sp. zn. 13 C 79/2004, sp. zn. 13 Ro 308/2004 a sp. zn. 13 C 342/2004.

Ďalej ústavný súd zo spisového materiálu sp. zn. Rvp 1798/05 zistil, že 7. novembra 2005 bola ústavnému súdu doručená ďalšia sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 17 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 13 Ro 186/2003, 13 C 165/2003.

Ústavný súd napokon zo spisu sp. zn. III. ÚS 167/05 (Rvp 684/05) zistil, že sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu 26. apríla 2005, ktorej obsahom bolo namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 165/2003, bola z dôvodu prekážky prv začatého konania (litispendencia) v tej istej veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 683/05 odmietnutá pre neprípustnosť. V uznesení sp. zn. III. ÚS 167/05 z 9. júna 2005

ústavný súd konštatoval, že v tej istej veci už koná, čo zakladá prekážku začatého konania [§ 24 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol pre neprípustnosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetom je namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 165/2003, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 527/2005.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 165/2003

Podľa § 24 písm. b) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak ústavný súd v tej istej veci koná.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o ústavnom súde konanie sa začína dňom doručenia návrhu ústavnému súdu.

Prekážka prv začatého konania (litispendencia) bráni tomu, aby na ústavnom súde prebiehali dve konania, prípadne viac konaní, v tej istej veci. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O prekážku litispencie nejde, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

Ústavný súd zistil, že pod sp. zn. Rvp 683/05 prebieha na ústavnom súde konanie o sťažnosti sťažovateľa doručenej 26. apríla 2005, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 13 C 101/2003, sp. zn. 13 C 165/2003, sp. zn. 13 C 79/2004, sp. zn. 13 Ro 308/2004 a sp. zn. 13 C 342/2004 a pod sp. zn. Rvp 1798/05 prebieha konanie o sťažnosti sťažovateľa doručenej 7. novembra 2005, v ktorej namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 17 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 165/2003 (pôvodne sp. zn. 13 Ro 186/2003).

Podľa zistenia ústavného súdu vo veciach pred ním vedených pod sp. zn. Rvp 683/05 a sp. zn. Rvp 1798/05 vystupujú identickí účastníci konania (sťažovateľ a okresný súd). Predmetom konania vedeného pod sp. zn. Rvp 683/05 je okrem iného aj namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 165/2003, pričom vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 1798/05 sa sťažovateľ v návrhu rozhodnutia domáha vyslovenia porušenia rovnakých práv (čl. 46 ods. 1, 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy) a navyše ešte porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 17 dohovoru v tom istom konaní.

Ústavný súd konštatuje, že už začaté konanie v tejto veci (vedené pod sp. zn. Rvp 683/05 a sp. zn. Rvp 1798/05) zakladá neprípustnosť neskôr doručeného návrhu a bráni

tomu, aby v tej istej veci prebiehalo na ústavnom súde iné konanie. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre neprípustnosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Navyše ústavný súd o identickej sťažnosti sťažovateľa vedenej pod sp. zn. III. ÚS 167/05 rozhodol obdobne, keď ju z rovnakých dôvodov odmietol pre neprípustnosť.

Ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ namietal porušenie čl. 46 ústavy bez uvedenia jeho príslušných odsekov, avšak ústavný súd vychádzajúc z obsahu sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľ namieta iba prvý odsek uvedeného článku ústavy. Čo sa týka základných práv zaručených ostatnými odsekmi tohto článku ústavy, ústavný súd uvádza, že nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi obsahom sťažnosti a eventuálnym porušením základných práv zaručených v druhom až štvrtom odseku označeného článku ústavy.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 527/2005

Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 527/2005, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná nezávislým a nestranným súdom (...).

Ústavný súd môže okrem dôvodov uvedených vyššie odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti podanej proti rozhodnutiu všeobecného súdu z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd zastáva názor, že o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti podľa konštantnej judikatúry ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namieta, prípadne z dôvodov, ktoré spočívajú v osobitostiach konania pred všeobecným súdom. Za zjavne

neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd takú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 74/02, II. ÚS 135/05).

Sťažovateľ sa v odôvodnení sťažnosti týkajúcom sa porušenia práva na spravodlivý súdny proces obmedzil iba na konštatovanie, že rozhodnutie krajského súdu č. k. 8 Co 527/2005-108 z 31. januára 2006, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu o prerušení konania je „chybné“, poukazujúc na iné rozhodnutia ústavného súdu s konštatovaním, že „*ide o rovnaké prerušenia (ktoré mali zaručovať beztrestnosť sudcov pri nečinnosti) kvôli konaniu Ps 12/04 na OS BA II, ktoré inicioval práve OS ZA*“, a ako uvádza sťažovateľ ďalej, „*Ústavný súd dal povinnosť OS ZA v oboch veciach konať*“.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné predovšetkým pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 80/05).

Všeobecné súdy poskytujú ochranu plynúcu z citovaného článku ústavy tak, že postupujú v konaní súc viazané procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu (m. m. I. ÚS 99/03, I. ÚS 55/04).

Právo na spravodlivý súdny proces vyžaduje, aby postup a rozhodnutia všeobecných súdov boli preskúmateľné, aby ich rozhodnutia obsahovali dostatok relevantných dôvodov objasňujúcich výroky, a súčasne, aby také rozhodnutia neboli arbitrárne.

Súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane opravných konaní. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04).

Krajský súd v napadnutom uznesení riadne odôvodnil, na základe čoho potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu o prerušení konania.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu okrem iného vyplýva, že:

„... odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd postupoval správne, keď po zistení, že bolo začaté konanie o spôsobilosti navrhovateľa na právne úkony, konanie vo veci samej prerušil, a to až do právoplatného skončenia konania pod sp. zn. Ps 12/2004. Otázka procesnej spôsobilosti účastníka konania je jednou z podmienok konania a jej neskúmanie by mohlo mať za následok aj nesprávne rozhodnutie prvostupňového súdu (...).

Ďalším možným spôsobom ako mohol na vzniknutú situáciu reagovať prvostupňový súd bolo ustanoviť navrhovateľovi opatrovníka podľa § 29 ods. 2 O. s. p., avšak z hľadiska výkladových ustanovení postup podľa tohto odseku je aktuálny vtedy, ak ide o účastníka síce

postihnutého duševnou poruchou, ktorý však formálne nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, ani jeho spôsobilosť nebola obmedzená. Ust. § 29 ods. 2 ale nevyklučuje, aby súd nemohol prijať aj iné opatrenia vo veci samej, napr. aj prerušiť konanie.“

Na základe uvedených skutočností krajský súd v súlade s ustanovením § 219 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil, keďže dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné.

Ústavný súd konštatuje, že zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, nie je možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho arbitrárnosti alebo o zjavnej neodôvodnenosti a v konečnom dôsledku o porušení označeného práva sťažovateľa. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu netrpí vnútornými rozpormi a pri prijímaní skutkových a právnych záverov nedošlo k žiadnym zjavným omylom alebo k uvedeniu skutočností, ktoré by boli v zrejmom rozpore s podstatou súdnej ochrany.

Sťažovateľ v podstate ani nenamietal nedostatok odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 8 Co 527/2005-108 z 31. januára 2006, vytýkal mu iba to, že je „chybné“.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inšinciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľ, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Vychádzajúc z týchto záverov ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti stratilo už opodstatnenie rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, resp. o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2006